

Zienswijze AFWC op verbod voorrang voor statushouders

De Amsterdamse woningcorporaties, vertegenwoordigd door de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties, zijn **tegen** de wetswijziging die voorligt. Amsterdamse corporaties spelen een belangrijke rol bij de huisvesting van kwetsbare Amsterdammers, waaronder statushouders, die onze ondersteuning moeten blijven krijgen in het land en meedoen in onze maatschappij. Deze wet zal verdere verdeeldheid in onze samenleving aanbrengen, waar statushouders nog meer op zichzelf zullen zijn aangewezen, na al een (te) lange tijd in onzekerheid te hebben geleefd. Daarnaast merkt de AFWC op dat landelijk beleid haaks staat op de Amsterdamse intenties voor het huisvesten van deze groep. De druk die hiermee op lokale overheden wordt gelegd is onverantwoord, omdat de taakstelling niet wordt opgeheven, maar de voorrangsregel wel en daarmee het in feite onmogelijk wordt voor gemeenten om deze doelgroep te huisvesten als er een wachtlijst voor de sociale huur. Wel vinden de Amsterdamse corporaties het belangrijk dat regulier woningzoekenden ook een kans moeten maken op een sociale huurwoning. Daarom is het van belang dat er strak wordt gemonitord dat er 30% van de toewijzingen naar de kwetsbare groepen gaat, en dat er voldoende aanbod (minimaal 50%) overblijft voor de regulier woningzoekenden.

- De regering verwijst naar het terugdringen van het woningtekort als topprioriteit. De regering dient zich daarom ook **op het terugdringen van het woningtekort te focussen, en niet op de woonruimteverdeling**. Statushouders als zondebok aanwijzen voor de woningcrisis is ongepast. Door meer in te zetten op (minimaal) 30% sociale woningbouw in elke gemeente worden alle (urgent) woningzoekenden geholpen, in plaats van het verdringen van een doelgroep in de woonruimteverdeling die een extra steuntje in de rug nodig hebben in het vinden van zelfstandige woonruimte. Het woningtekort wordt momenteel ook (deels) bestreden met het ontwikkelen van flexlocaties; locaties waarvoor minimaal 30% van de zelfstandige woningen aan de doelgroep statushouders moet worden toegewezen. De gemeente neemt dit mee in haar prognose om aan de taakstelling te kunnen voldoen, maar tegen de tijd dat deze flexwoningen gereed zijn kunnen ze niet meer met voorrang aan statushouders worden toegewezen. Ook toewijzing op bestaande gemengde huisvestingslocaties (jonge statushouders en andere jonge woningzoekenden) wordt hiermee belemmerd.
- Het invoeren van een verbod op voorrang voor de huisvesting van statushouders in zelfstandige sociale huurwoningen zorgt voor **een enorme verstopping van de opvangketen**. De regering neemt maatregelen op de doorstroom, terwijl er nog geen uitgewerkte oplossingen bekend zijn voor de verstopping in de opvang, of de instroom van nieuwe asielzoekers. De voorgestelde sobere huisvestingslocaties zullen een AZC 2.0 zijn, en daarom opvang betreffen. Amsterdamse woningcorporaties zien voor zichzelf **geen rol weggelegd in het realiseren van deze sobere huisvestingslocaties**. Wij bieden voor elke woningzoekenden dezelfde kwaliteit woning aan en maken geen onderscheid naar doelgroep. Het voornemen van de regering om ook de Rijkstaakstelling voor gemeenten af te schaffen zal, net als het intrekken van de Spreidingswet, voor verdere verstopping van de keten zorgen.
- Er wordt gewezen op de lange wachttijden voor woningzoekenden, die zijn niet te ontkennen. Toch zit hier de crux ook in het woningtekort, en niet zozeer in de woonruimteverdeling. Wanneer statushouders geen voorrang meer krijgen, zullen zij

zelfstandig op zoek moeten gaan naar sociale huurwoningen. In het algemeen is de **uitgangspositie van statushouders (geen/beperkt sociaal netwerk, minder lange inschrijftijd)** slechter dan die van regulier woningzoekenden. De memorie van toelichting geeft aan dat asielzoekers ons land kiezen vanwege het netwerk, zo blijkt uit onderzoek van WODC. Echter de regering doet zelf de aanname dat statushouders ook een netwerk hebben. Onze ervaring met het jarenlang huisvesten van statushouders is dat veel statushouders nauwelijks een netwerk hebben. De concurrentie van de woonruimteverdeling zal zich dan, wanneer het woningtekort aanhoudt, verplaatsen naar de reguliere woonruimteverdeling. Statushouders zullen meer kans maken op woonruimte in gemeenten buiten de Randstad / KAN regio / Brabant en overige regio's met een wachtlijst in de sociale huur, wat **een grote verschuiving van de huisvesting van statushouders** zal betekenen. Statushouders zullen zich dan grotendeels vestigen buiten de Randstad, terwijl daar het meest werk is om ook een economische bijdrage te kunnen leveren aan Nederland.

- De lange wachttijd voor woningzoekenden betekent bij "gelijke behandeling" van statushouders op een langere tijd in de opvang, of de sobere huisvestingslocaties die de regering voor ogen heeft. Dit leidt tot zeer onwenselijke situaties, waarbij statushouders ongelijk zullen worden behandeld. Langer in een situatie van opvang moeten leven betekent **meer belemmering in de integratie, minder kans tot ontwikkeling (in het bijzonder voor kinderen), lastiger om werk te vinden en niet volwaardig kunnen deelnemen aan onze maatschappij**. Het kunnen meedoen in de maatschappij is erg belangrijk; daar hoort een woning én werk bij. De statushouders hebben een verhoogde mate van kwetsbaarheid door een beperkt netwerk, geen inkomen en een beperkte taalvaardigheid. Andere Nederlanders, zoals die uit de maatschappelijke opvang/begeleid wonen, krijgen ook voorrang vanwege hun kwetsbaarheid. We vinden het belangrijk dat we **gelijke gevallen ook gelijk behandelen**.
- Statushouders die geen heil zien in hun toekomst in de sobere opvang kunnen mogelijk op zoek gaan naar alternatieve oplossingen. Dit kan leiden tot meer druk op de opvanglocaties in de gemeenten en uiteindelijk **meer dakloosheid op straat en mogelijke uitbuiting in kwetsbare wijken bij particuliere verhuurders**, met alle gevolgen van dien voor het welzijn van deze nieuwe Nederlanders en de leefbaarheid in onze wijken. Het wetsvoorstel biedt geen mitigerende maatregelen om gemeenten (en woningcorporaties) hierbij te ondersteunen, maar laat wel in de memorie van toelichting zien dat dit een reëel risico is.